

Oversikt over tiltak i høringsforslaget til ny Oslofjordplan

Innsatsområde 1: Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp

- Arbeide for fornying av ledningsnett og utbedring av renseanlegg. Alle avløpsrenseanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskriftens krav. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Gjennomføre vedlikehold og oppgradering av nødvendig infrastruktur i takt med ny arealbruk og vekst i kommunene i tråd med brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet juli 2025. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Utslipp fra mindre avløpsanlegg skal renses i tråd med rensekravene i forurensningsforskriften kap. 12 og 13, herunder gjennom mer aktivt tilsyn med og strengere håndheving av kravene. Ved brudd på rensekrav skal forurensningsmyndigheten følge opp at bruddet rettes. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Følge opp at utslipp fra større avløpsanlegg renses i tråd med rensekravene i forurensningsforskriften kap. 14 og tillatelser gjennom mer aktivt tilsyn med kommunene og strengere håndheving av kravene. Skjerpe oppfølging og håndheving av kommunenes plikter på avløpsområdet blant annet i tråd med brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet i juli 2025. Ansvar: Statsforvalteren. Frist: Løpende.
- Utrede de modellerte tiltakene i *Modellrapporten* og eventuelt andre tiltak på avløpsområdet som kan bidra til ytterligere reduksjon av tilførsler av nitrogen. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. Frist: 2028.
- Redusere mengden overvann og annet fremmedvann som tilføres avløpsnettet gjennom krav i tillatelser og kommunale handlingsplaner for avløpssektoren. Ansvar: Statsforvalteren i samarbeid med kommunene. Frist: Løpende.
- Etablere et tilstrekkelig tilbud av mottaksanlegg for tømning av båtseptik på bakgrunn av behovsvurdering. Ansvar: Havneansvarlig og kommunene. Frist: Løpende.
- Vurdere om Oslofjorden skal få status som «special area» iht. til MARPOL-konvensjonen som grunnlag for krav om rensing av nitrogen og fosfor fra kloakk fra skipene. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 2027.

Innsatsområde 2: Redusere avrenningen fra jordbruket

- Utrede et grunnlag for statsforvalternes revisjon av regionale forskrifter, som inkluderer:
  - Muligheter for og konsekvenser av å trappe opp virkemidler for bruk av fangvekster rettet mot hhv. arealer med korn og oljevekster og arealer med tidligkulturer av potet og grønnsaker.
  - Muligheter for og konsekvenser av et enhetlig krav til redusert jordarbeiding om høsten på nivå med de mest ambisiøse av dagens regionale forskrifter, 60%.
  - Muligheter for og konsekvenser av styrket krav til vegetasjonsdekte soner langs vassdrag, ved kummer og i vannveier.

- Andre tiltak nevnt i *Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket*. Ansvar: Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.

- På bakgrunn av departementenes utredning, legge frem forslag til reviderte regionale forskrifter. Ansvar: Statsforvalterne. Frist: innen 1. juli 2028.
- Vurdere ytterligere tiltak og virkemidler for å fremme bedre gjødsling i tråd med plantenes behov, for å redusere tap av nitrogen. Ansvar: Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Sikre at jordbruksforetak overholder gjødselbrukforskriftens krav til spredetidspunkt ved å pålegge utvidelse av lagerkapasitet i de tilfeller foretak ikke oppfyller kravene. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Føre aktivt tilsyn med og håndheve de kravene som gjelder for jordbruket. Ansvar: Kommunene og statsforvalterne. Frist: Løpende.

Innsatsområde 3: Stanse nedbygging

- Sende et strandsonebrev til alle kommunene i Oslofjorden som er tydelig på dagens regelverk og at regelverket må praktiseres riktig. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. september 2026.
- Utrede virkemidler for en bedre beskyttelse av gruntvannsområder i Oslofjorden (sone 1), herunder statlig planbestemmelse og tiltak for mer varig beskyttelse. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.
- Vurdere om det på sikt er behov for flere virkemidler som bidrar til en mer varig beskyttelse av strandsoneområder rundt Oslofjorden, herunder behov for en egen statlig planbestemmelse eller nye virkemidler i plan- og bygningsloven. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: Innen 2030.
- Regjeringen vil utrede hvordan mer aktiv og oppdatert bruk av byggegrenser langs vann og vassdrag i kommunens arealplaner i større grad kan ivareta kantsoner, hindrer avrenning, og ivareta vassdragets kapasitet. Utredningen må vise ulike måter dette kan løses på og veie miljø- og naturgevinster opp mot viktige samfunnshensyn og kommunens mulighet til å utvikle arealbruken i egen kommune. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.
- Vurdere å midlertidig flytte myndigheten til å gi dispensasjon fra kommunene til statsforvalteren (jf. PBL § 19-4 annet ledd), for kommuner i sone 1 som ikke følger opp føringene i SPR i sin dispensasjonspraksis i strandsonen. Det samme vil gjelde for tilgrensende gruntvannsområder i sjøen. Vurdering av behovet for å flytte myndigheten vil bli basert på en kartlegging av både omfanget av innvilgede dispensasjoner og hva slags dispensasjoner som gis, og på en skjønnsmessig vurdering av kommunenes oppfølging av byggeforbudet og strandsoneretningslinjene. Ev. flytting av myndighet fra kommunen kan bare gjøres der det er nødvendig for å ivareta nasjonale eller viktige regionale interesser og hensyn i nærmere angitte deler av strandsonen. En forutsetning er bedre statistikk- og kunnskapsgrunnlag enn vi har i dag. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier

- Utarbeide en samlet strategi for restaureringstiltak for Oslofjorden med oversikt over kartlagte forringede områder og prioriterte områder, naturtyper og tiltak for restaurering, samt påbegynte og gjennomførte prosjekter, med mål om å øke, effektivisere og samkjøre innsatsen på tvers av tiltaksaktører. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2028.
- Fortsette arbeidet med å øke gyte- og oppvekstareal for sjøørret, ved gjenåpning av bekkelukkinger og reetablering av fri fiskevandring i kartlagte vassdrag. Ansvarlig: Respektive veieiere. Frist: Løpende.
- Utarbeide veiledning om prosessen for å søke nødvendige tillatelser til gjennomføring av ulike restaureringstiltak. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. juli 2027.
- Følge opp Miljødirektoratets vurdering av juridiske virkemidler for å øke omfanget av naturrestaurering. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.
- Vurdere en egen, forenklet søknadsordning under akvakulturloven for marine restaureringstiltak, og om noen restaureringstiltak bør unntas. Ansvar: Nærings- og fiskeridepartementet, i samråd med andre berørte myndigheter. Frist: 1. januar 2028.
- Vurdere tiltak for økt etablering av naturlig kantvegetasjon med stedegne trær og busker. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Vurdere åpning av fyllingen under fastlandsveien til Hvaler som hindrer vannutskifting. Ansvar: Østfold fylkeskommune.

Innsatsområde 5: Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning

- Fortsette å ta en aktiv rolle i arbeidet med regulering av prioritetslistestoffer gjennom kjemikalierregelverkene og globale konvensjoner. Ansvar: Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Fortsette arbeidet med å revidere tillatelser til forurensende industrivirksomhet, med krav om at virksomheten er iht. den beste tilgjengelige teknologien og at det tas hensyn til påvirkning på resipient. Der miljømålene i vannforskriften ikke nås, selv med den beste tilgjengelige teknologien, skal det vurderes enda strengere vilkår. Ansvar: Miljødirektoratet og statsforvalterne. Frist: Løpende.
- Vurdere å innføre nytt kapittel i forurensningsforskriften med krav til etablering, tømning og vedlikehold av sandfang. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: I løpet av 2026.
- Bidra til økt rensing av forurenset overvann gjennom etablering av rutiner for tømning av sandfang for å redusere utslippene av forurenset overvann til fjorden. Ansvar: Respektive veieiere. Frist: Løpende.
- Gjennomføre målrettede og risikobaserte tilsynsaksjoner for å sikre at tillatelse til forurensende industrivirksomhet overholdes. Ansvar: Miljødirektoratet og statsforvalterne. Frist: Løpende.

- Innlemme og gjennomføre relevant EU/EØS-regelverk i norsk rett, som revidert industriutslippsdirektiv, revidert avløpsdirektiv og forordning om forebygging av tap av plastpellets. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Vurdere å innføre ny lokal forskrift om forurensning fra opplagsplasser for fritidsbåter ved Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2027.
- Fortsette å ta en aktiv rolle i europeisk og internasjonalt arbeid for å redusere plastforurensning, bl.a. i forhandlingene om en global avtale for å redusere plastforurensning. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Gjennomføre OSPAR-beslutning om å forby bruken av utildekket XPS/EPS (isopor) i bøyer og pongtonger. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2029.
- Utrede behov for endringer av tilskuddsordningen for mottak og behandling av kasserte fritidsbåter. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Samle inn tapte fiskeredskaper. Ansvar: Fiskeridirektoratet. Frist: Løpende.
- Igangsette OSPAR-overvåking av et utvalg av urbane strender i indre Oslofjorden for å fange opp lokale tilførsler fra byområder. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Årlig, fra og med 2027.
- Utrede en obligatorisk registreringsplikt for fritidsbåter. Ansvar: Nærings- og fiskeridepartementet. Frist: Sjøfartsdirektoratet hadde første delfrist 8. mai 2026. Nærings- og fiskeridepartementet beslutter i samråd med Klima- og miljødepartementet videre oppfølging.

Kunnskapsinnhenting:

- Videreføre og vurdere å styrke den nasjonale overvåkingen av miljøgifter og plastforurensning. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Endelig avklare tiltaksbehov om opprydding i forurenset sjøbunn i Moss, Kragerø og Iddefjorden. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Innen utgangen av 2027.
- Vurdere behov for kunnskapsinnhenting om forurenset sjøbunn i Tønsberg havneområde for å avklare tiltaksbehov. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 2030

Innsatsområde 6: Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper

- Utarbeide god informasjon til fiskere om de nye fiskereglene. Ansvar: Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2027.
- Sikre effektiv og koordinert oppsyn og kontroll med de nye fiskereglene, og vurdere behovet for styrking. Ansvar: Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Statens naturoppsyn og politiet. Frist: Løpende.
- Utrede om det skal innføres en egen kvote for brisling i Oslofjorden og om det bør bli innført en vektbegrensning på trålredskaper. Ansvar: Fiskeridirektoratet. Frist: 1. juli 2027. Nærings- og fiskeridepartementet beslutter i samråd med Klima- og miljødepartementet videre oppfølging.

- Etablere minst ett hummerfredningsområde i hver kommune. Ansvar: Fiskeridirektoratet i samarbeid særlig med Bamble, Porsgrunn, Skien, Halden, Råde og Sarpsborg kommuner. Frist: 1. januar 2028.
- Unngå etablering av kunstige sandstrender og andre inngrep på verdifulle bløtbunnsområder, inklusive ålegrasenger, og sikre viktige naturforekomster i kommunal arealplanlegging. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Utarbeide en plan for håndtering av masser fra infrastrukturtiltak. Ansvar: Samferdselsdepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Avklare videre arbeid med å innføre ev. krav for å hindre introduksjon av fremmede arter ved begroing av skip. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 31. desember 2026.
- Videreføre og vurdere å styrke arbeidet med fjerning av fremmede arter som stillehavsøsters og mink i henhold til gjeldende handlingsplaner. Ansvar: Statsforvalteren og Miljødirektoratet ved Statens naturoppsyn. Frist: Årlig.
- Gjennomføre endringer i verneforskriftene for sjøfuglreservater. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 31. desember 2026.
- Vurdere krav om økologisk kompensasjon, herunder i tillatelser, ved inngrep som forringer naturverdier i fjorden og fjordens nedbørsfelt. Ansvar: Ansvarlig myndighet. Frist: Løpende.
- Vurdere om flere nivåer av biologisk mangfold bør inkluderes som kvalitetselement for kystvann etter vannforskriften. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.

Kunnskapsinnhenting:

- Følge opp de innførte fiskeritiltakene gjennom forundersøkelser og følgeforskning, som grunnlag for å vurdere tiltakenes effekt. Ansvar: Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet. Frist: Løpende.
- Videreføre og vurdere å styrke gjeldende kartlegging, registrering og overvåking av marine naturtyper og arter, herunder også fremmede arter, og vurdere behovet for styrket innsats. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Innhente mer kunnskap om sel og mellomskarvens økologiske rolle og påvirkning på fiskebestandene i Oslofjorden. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. juli 2027.
- Gjennomføre en systematisk kartlegging og mulighetsstudie med mål om å reetablere vandring for ål og havniøye i vassdrag som drenerer til Oslofjorden. Ansvar: Miljødirektoratet, i samråd med berørte direktorater. Frist: 1. juli 2028.
- Innhente kunnskap om betydningen av klimaendringers betydning på tilstanden i Oslofjorden, inkludert klimaframskrivninger. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2028.

Innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv

- Videreføre Kystsonenettverket for Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Gjøre areal i strandsonen langs Oslofjorden som i dag er privatisert tilgjengelig for allmennhetens friluftsliv, f.eks. gjennom oppkjøp av privat eiendom og fjerning av ulovlige stengsler i strandsonen. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og alle kystkommunene. Frist: Løpende.
- Vurdere om det er behov for bedret kollektivtilbud frem til badeplasser og utfartsområder langs Oslofjorden, samt til øyene. Ansvar: Alle kystkommunene og fylkeskommunene. Frist: Løpende.
- Utarbeide og videreføre kulturmiljøplaner, blant annet for å fremme et attraktivt friluftsliv. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Styrke arbeidet med å motivere kommuner og interkommunale friluftsråd til å bruke besøksforvaltning som metode for å ivareta tilgjengelighet og attraktivitet til mye brukte friluftslivsområder, samtidig som naturverdier ivaretas. Ansvar: Miljødirektoratet og fylkeskommunene. Frist: Årlig.
- Vurdere tiltak for å erstatte badeflåter, bøyer, pontonger og eventuelt flytebrygger i statlig sikrede friluftslivsområder, og eventuelt andre offentlige friluftslivsområder som driftes av Skjærgårdstjenesten, som inneholder isopor, med naturvennlige materialer. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2029.

Kunnskapsinnhenting:

- Utvikle og prøve ut en pilot for arealbasert friluftslivsregnskap (i en eller flere kommuner langs Oslofjorden). Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2029.

Organisering av arbeidet

- Opprette en referansegruppe for Oslofjordarbeidet, med representanter fra utvalgte frivillige organisasjoner, næringsliv, innovasjon og forskning. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2027.
- Opprette en gruppe med sentrale ansvarlige myndigheter, ledet av Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjorderådet, for å sikre gjennomføring av planens tiltak. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2027.
- Vurdere sammensetningen av kommuner i rådet i neste planperiode. Ansvar: Klima- og miljødepartementet i samråd med Osloregionen IPR. Frist: til første ordinære møte i Oslofjorderådet i 2027.
- Utvide Oslofjorderådet med en representant fra en kommune i Telemark, og en ytterligere representant fra en kommune i Innlandet. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: til første ordinære møte i Oslofjorderådet i 2027.
- Utveksle informasjon om Oslofjordarbeidet i egen region etter rådsmøtene. Ansvar: Rådsmedlemmene. Frist: Etter hvert rådsmøte.

- Årlig gi føringer i form av oppdrag, instruks eller liknende til direktorater og underliggende etater om å følge opp tiltakene i denne planen. Ansvar: Departementene. Frist: Hvert år, ifm. de årlige tildelingsbrevene.
- Styrke kommunikasjon om Oslofjordarbeidet. Ansvar: Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjorrådet og besøkssentre rundt Oslofjorden. Frist: Løpende.
- Videreføre den samfunnsvitenskapelige følgeforskningen om Oslofjordarbeidet. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Endre rapporteringstidspunkt til slutten av året og unngå overlappende rapportering. Ansvar: Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjorrådet. Frist: Fra og med 2027.
- Vurdere å etablere et forpliktende samarbeidsformat og samvirke mellom politiet, påtalemyndigheten og relevante forvaltningsorganer for å avdekke, forebygge og bekjempe miljøkriminalitet i Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Frist: 15. september 2027.